

SPORAZUM

IZMEĐU

VLADE CRNE GORE

I

VLADE REPUBLIKE AZERBEJDŽANA

O UZAJAMNOM PODSTICANJU I ZAŠTITI ULAGANJA

PREAMBULA

Vlada Crne Gore i Vlada Republike Azerbejdžana, u daljem tekstu "Strane ugovornice",

U želji da ojačaju ekonomsku saradnju na obostranu korist obje zemlje,

U namjeri da stvore i održe fer i povoljne uslove za ulaganja investitora jedne Strane ugovornice na državnoj teritoriji druge Strane ugovornice,

Uviđajući da podsticanje stranih investicionih tokova i zaštita ulaganja izvršenih od strane jedne Strane ugovornice na državnoj teritoriji druge Strane ugovornice u skladu sa ovim Sporazumom doprinijeće stimulisanju biznis inicijativa,

U želji da se ovi ciljevi postignu na način u skladu sa zaštitom zdravlja, bezbjednosti i životne sredine, kao i promocije održivog razvoja,

složile su se o sljedećem:

ČLAN 1 Definicije

U smislu ovog Sporazuma:

1. Izraz »ulaganje« označava svaku vrstu sredstava uložениh direktno od strane ulagača jedne Strane ugovornice u potpunosti ili isključivo na državnoj teritoriji druge Strane ugovornice, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Strane ugovornice na čijoj je teritoriji izvršeno ulaganje i uključuje naročito, i ako ne isključivo:
  - a) pokretnu i nepokretnu imovinu, bilo koje pravo svojine, kao što su hipoteke, zaloge, garancije, lizing, uživanje prava svojine i druga značajna prava shodno zakonu;
  - b) kompaniju ili akcije, dionice ili bilo koja vrsta učešća u kompanijama;
  - c) novac, prava na novac i potraživanja na osnovu ugovora koji imaju finansijsku vrijednost;
  - d) intelektualna prava svojine, kao što su patenti, autorska prava, tehnički procesi, žigovi; industrijska prava svojine, kao što su zemlja porijekla proizvoda (dobara), poslovna imena, know-how i goodwill i druga prava prepoznata u nacionalnim zakonodavstvima Strana;
  - e) koncesije date zakonom, putem administrativnog akta ili ugovora od strane nadležne institucije uključujući koncesije za istraživanje, razvoj, vađenje i eksploataciju prirodnih resursa.
2. Izraz »ulagač« označava:
  - a) svako fizičko lice koje je državljanin Strane ugovornice u skladu sa njenim nacionalnim zakonodavstvom ili
  - b) kompaniju ili drugo pravno lice osnovano u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom jedne Strane ugovornice, koje ima sjedište i vrši glavne poslovne aktivnosti na državnoj teritoriji te Strane ugovornice

koje investira na državnoj teritoriji druge Strane ugovornice u skladu sa zakonodavstvom te Strane ugovornice. Ukoliko je investitor kontrolisan od strane lica koje imaju državljanstvo države koja nema diplomatske odnose sa Stranom ugovornicom na čijoj je teritoriji izvršeno ulaganje, taj investitor neće uživati pogodnosti ovog Sporazuma.

3. Izraz »prihod« označava sve iznose koje donosi ulaganje i naročito, mada ne isključivo, profite, kamate, dividende, honorare, bilo kakve naknade, kapitalne dobitke i druge prihode u vezi sa ulaganjem.
4. Izraz "teritorija" označava:
  - a) U odnosu na Crnu Goru, suverenu teritoriju Crne Gore kao i oblast izvan teritorijalnih voda, vazdušnog prostora i podmorja nad kojima Crna Gora ima suverena prava i nadležnost u pogledu svake aktivnosti koja se obavlja u njihovim vodama, podmorju ili pod zemljom a u vezi sa istraživanjem ili eksploatacijom prirodnih resursa, u skladu sa njenim zakonima i međunarodnim pravom.
  - b) U odnosu na Republiku Azerbejdžan, teritoriju Republike Azerbejdžan, uključujući sektor Kaspijskog mora nad kojim Republika Azerbejdžan ima suverena prava i nadležnost, u skladu sa njenim zakonima i međunarodnim pravom.
5. Bilo kakva promjena oblika u kojem je imovina uložena ili reinvestirana neće uticati na njihove ulagačke kvalifikacije, osim ukoliko takva promjena nije u skladu sa odredbama ovog Sporazuma i sa zakonodavstvom Strane ugovornice na čijoj je teritoriji ulaganje izvršeno.

ČLAN 2

Podsticanje i prihvatanje ulaganja

1. Svaka Strana ugovornica će, na svojoj teritoriji, podsticati ulaganja izvršena od strane ulagača druge Strane ugovornice i prihvaćće ova ulaganja u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.
2. Svaka Strana ugovornica će neprestano, na svojoj državnoj teritoriji, ulaganjima izvršenim od strane investitora druge Strane ugovornice, obezbjeđivati tretman u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, uključujući fer i jednak tretman kao i punu i konstantnu zaštitu i sigurnost.
3. Nijedna Strana ugovornica neće ni na koji način nerazumnim, neosnovanim ili diskriminatornim mjerama naškoditi upravljanju, održavanju, upotrebi, uživanju, akviziciji ili raspolaganju ulaganjima na njenoj državnoj teritoriji izvršenim od strane investitora druge Strane ugovornice.
4. Nijedna Strana ugovornica neće nametnuti obavezne mjere za ulaganja izvršena od strane investitora druge Strane ugovornice a koje se tiču kupovine materijala, opreme za proizvodnju, funkcionisanje, transport, marketing njegovih proizvoda ili slične naredbe koje bi imale nerazumne ili diskriminatorne efekte.
5. Svaka Strana ugovornica će, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, razmatrati bona fide sve aplikacije za neophodne dozvole u vezi sa ulaganjima na njenoj državnoj teritoriji, uključujući autorizaciju za angažovanje rukovodilaca, menadžera, specijalista i tehničkog osoblja, po izboru ulagača.

ČLAN 3 **Tretman ulaganja**

1. Ulaganja izvršena od strane investitora jedne Strane ugovornice na državnoj teritoriji druge Strane ugovornice, ili prihodi od ulaganja, imaće tretman ne manje povoljan od onog koji Strana ugovornica domaćin obezbjeđuje ulaganjima i prihodima izvršenim od strane sopstvenih ulagača ili ulagača bilo koje treće države a koji je povoljniji za ulagača.
2. Ulagačima jedne Strane ugovornice, od strane druge Strane ugovornice, biće obezbijeđen tretman ne manje povoljan od onog koji ta Strana ugovornica obezbjeđuje svojim ulagačima ili ulagačima bilo koje treće države a koji je povoljniji za ulagača i tiču se upravljanja, održavanja, korišćenja, uživanja ili raspolaganja njihovim ulaganjima.
3. Odredbe ovog Sporazuma neće se tumačiti tako da obavezuju jednu Stranu ugovornicu da na ulagače druge Strane ugovornice proširi koristi bilo kojeg tretmana, preferencijala ili privilegije proistekle na osnovu:
  - a) bilo kojeg trenutnog ili budućeg članstva neke od Strana ugovornica u bilo kojoj postojećoj ili budućoj zoni slobodne trgovine, carinskoj uniji, zajedničkom tržištu ili ugovoru o zajedničkom ili regionalnom tržištu rada;
  - b) bilo kojeg međunarodnog sporazuma ili aranžmana koji se, djelimično ili u potpunosti, odnose na poreze ili
  - c) bilo koje multilateralne konvencije ili ugovora koji se odnose na investicije, a čija je postojeća ugovorna strana jedna od Strana ugovornica.
4. Odredbe ovog Sporazuma ne utiču na prava i obaveze bilo koje Strane ugovornice koje proističu iz bilateralnih ili multilateralnih poreskih ugovora koji su na snazi.
5. Kako ne bi bilo zabune, ovaj član će se primjenjivati samo na vrste tretmana ponuđenja od člana 2 do člana 6 ovog Sporazuma i neće se primjenjivati na pravo investitora da podnese sporove koji proističu iz ovog Sporazuma ni jednoj proceduri rješavanja sporova.

ČLAN 4 **Pristup informacijama o investitoru i transparentnost**

Strana ugovornica ima pravo da traži informacije u vezi potencijalnog investitora druge Strane ugovornice, uključujući njegovu istoriju upravljanja preduzećem i praksu investiranja. Strana ugovornica mora zaštititi dobijene povjerljive podatke o poslovanju. Strana ugovornica dobijene informacije može učiniti dostupnim javnosti u zajednici u kojoj će biti izvršeno ulaganje, u skladu sa zaštitom povjerljivih poslovnih informacija i domaće zakonodavne regulative koja je u primjeni.

ČLAN 5 **Eksproprijacija i obeštećenje**

1. Nijedna od Strana ugovornica neće preduzimati nikakve mjere eksproprijacije, nacionalizacije ili bilo koje druge mjere koje imaju isto dještvo na ulaganja ulagača druge Strane ugovornice (u daljem tekstu »eksproprijacija«), osim ukoliko su preduzete mjere od javnog interesa i ukoliko nijesu diskriminatorne niti suprotne zakonu i pod uslovom da predviđaju pravosnažnu i adekvatnu kompenzaciju za investitora.

2. Takva kompenzacija biće jednaka tržišnoj vrijednost oduzetog ulaganja neposredno prije nego što eksproprijacija ili predstojeća eksproprijacija postane javna.
3. Iznos naknade štete biće dogovoren u konvertibilnoj valuti na osnovu tržišnog kursa primjenjivog na dan transfera. Kompenzacija će, takođe, uključiti i kamatu po komercijalnoj stopi na tržišnoj osnovi za valutu od dana eksproprijacija do dana isplate.
4. Investitor čija su ulaganja oduzeta, imaće pravo na neodloživi uvid, od strane državnog pravosudnog organa ili drugog nadležnog organa domaće Strane ugovornice, u svoj slučaj i vrijednost njegovog ulaganja u skladu sa principima navedenim u ovom članu.
5. Ulagači bilo koje Strane ugovornice čija su ulaganja pretrpjela štetu na državnoj teritoriji druge Strane ugovornice zbog rata ili drugog oružanog sukoba, nacionalnog vanrednog stanja, revolucije, pobune ili nemira, uživaće tretman, u pogledu restitucije, nadoknade štete, obeštećenja ili drugog poravnjanja, koji nije manje povoljan od onog prema sopstvenim ulagačima ili ulagačima iz bilo koje treće države.
6. Ova plaćanja biće efikasno realizovana, slobodno konvertibilna i neodložno transferabilna.
7. Ne dovodeći u pitanje paragraf 3 ovog člana, investitor jedne Strane ugovornice koji, u bilo kojoj situaciji na koju se odnosi taj paragraf, pretrpi gubitak na državnoj teritoriji druge Strane ugovornice, koji proističe iz:
  - a) oduzimanja ulaganja ili dijela ulaganja od strane vojnih snaga ili vlasti ili
  - b) uništenja ulaganja ili dijela ulaganja od strane vojnih snaga ili vlasti, koje nije bilo neophodno zbog ozbiljnosti situacije,

biće dodijeljena adekvatna kompenzacija u svjetlu specifičnosti situacije.

ČLAN 6

Slobodan transfer

1. U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, svaka Strana ugovornica, garantovaće bona fide ulagačima druge Strane ugovornice slobodan transfer plaćanja, prema i od strane svoje državne teritorije, a vezano za ulaganje, naročito i ako ne isključivo:
  - a) kapitala i dodatnih iznosa potrebnih za održavanje i razvoj ulaganja;
  - b) dobiti;
  - c) sredstava za otplatu kredita, uključujući kamatu u skladu sa važećim ugovorom, direktno povezanih sa konkretnim ulaganjem;
  - d) honorare i naknade;
  - e) sredstva od kompletne ili djelimične prodaje ili likvidacije ulaganja;
  - f) nadoknade navedene u članu 5;
  - g) zarade državljanja jedne Strane ugovornice kojima je dozvoljeno da rade u vezi sa ulaganjem na teritoriji druge Strane ugovornice;
  - h) plaćanja u vezi troškova upravljanja;
  - i) plaćanja proistekla iz rješavanje spora.

2. Transferi će biti izvršeni bez odlaganja, u slobodno konvertibilnoj valuti po zvaničnom deviznom kursu na dan transfera. Ukoliko je tržišni kurs nedostupan, kurs koji će biti primijenjen biće poslednji kurs po Specijalnim pravima vučenja.
3. Bez obzira na paragrafe 1 i 2 ovog člana, Strana ugovornica može odložiti ili spriječiti transfer kroz jednaku, nediskriminatorску i bona fide primjenu mjera koje ulagačima obezbjeđuju usaglašenost sa nacionalnim zakonodavstvom Strane ugovornice domaćina, koje se odnosi na:
  - a) plaćanje poreza i obaveza;
  - b) bankrot ili insolventnost ili zaštitu prava kreditora;
  - c) krivične ili kaznene mjere i
  - d) obezbjeđivanje usklađenosti sa naredbama sudova ili tribunal Strane ugovornice domaćina.

ČLAN 7

Subrogacija

1. Ukoliko Strana ugovornica ili njen imenovani zastupnik (u daljem tekstu "osiguravač") izvrše plaćanje svojim ulagačima po osnovu garancije ili osiguranja od nekomercijalnih rizika koje je ugovorio u pogledu nekog ulaganja na teritoriji druge Strane ugovornice, ta Strana ugovornica priznaće osiguravaču subrogaciju svih njegovih prava i potraživanja koja proističu iz datog ulaganja i takođe, priznaće osiguravaču pravo da ta prava iskoristi i da obezbijedi realizaciju potraživanja u istom obimu kao i prvobitni ulagač.
2. Subrogirana prava i potraživanja neće prevazilaziti osnovna prava i potraživanja investitora.

ČLAN 8

Rješavanje sporova između jedne Strane ugovornice i ulagača druge Strane ugovornice

1. Sporovi između jedne Strane ugovornice i ulagača druge Strane ugovornice biće dostavljeni u pisanoj formi, uključujući detaljne informacije, od strane ulagača Strani ugovornici na čijoj je teritoriji ulaganje izvršeno. Bilo koji spor između Strane ugovornice i ulagača druge Strane ugovornice koji se tiče navodnog kršenja jedne ili više odredaba ovog Sporazuma, trebalo bi, ukoliko je moguće, da se riješi prijateljskim dogovorom. Mjesto pregovora je glavni grad Strane ugovornice u sporu, ukoliko se strane u sporu drugačije ne dogovore. Pravo investitora da iznese spor na proceduru rješavanja sporova, istaknuto u paragrafu 2 ovog člana, ne može biti osporavano ili ukinuto odbijanjem Strane ugovornice u sporu da učestvuje u pregovorima.
2. Ako se spor ne može riješiti na prijateljski način u roku od šest mjeseci od datuma pismenog obavještenja kojim je druga Strana ugovornica obaviještena o predmetu spora, dotični ulagač može predložiti, po sopstvenom izboru, da se spor iznese na rješavanje:
  - Nadležnom sudu Strane ugovornice na čijoj teritoriji je izvršeno ulaganje;
  - "Ad hoc" arbitražnom sudu osnovanom shodno pravilima o arbitraži Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL);
  - Međunarodnom centru za rješavanje investicionih sporova (ICSID), u skladu sa Konvencijom o rješavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država, otvorena za potpisivanje od 18.03.1965. u Vašingtonu, ukoliko su obje Strane ugovornice potpisnice ove Konvencije.
3. Kada se spor dostavi nadležnom sudu Strane ugovornice ili međunarodnoj arbitraži, izbor jedne ili druge procedure biće konačan.

4. Spor će biti riješen u skladu sa zakonom, odredbama ovog Sporazuma, nacionalnim zakonodavstvom Strane ugovornice u sporu i principima javnog međunarodnog prava.
5. Odluke arbitraže biće konačne i obavezujuće za strane u sporu. Svaka Strana ugovornica se obavezuje da izvrši odluke u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.
6. Nijedna od Strana ugovornica koja je strana u sporu, ne može podnijeti prigovor ni u jednoj fazi arbitražne procedure ili izvršenja sudske presude, na račun činjenice da je investitor, koji je suprotna strana u sporu, primio obeštećenje koji pokriva dio ili kompletan iznos gubitka, posredstvom osiguranja.

ČLAN 9

Rješavanje sporova između Strana ugovornica

1. Sporovi između Strana ugovornica, u pogledu tumačenja i primjene odredbi ovog Sporazuma, će se, koliko je to moguće, riješiti pregovaranjem.
2. Ako obje Strane ugovornice ne mogu među sobom postići dogovor u roku od šest mjeseci nakon početka spora između njih, isti će, na zahtjev bilo koje Strane ugovornice, biti proslijeđen arbitražnom sudu u skladu sa ovim članom.
3. Ovaj arbitražni sud biće oformljen za svaki pojedinačni slučaj na sledeći način. U roku od dva (2) meseca od prijema zahtjeva za arbitražu, svaka Strana ugovornica će imenovati jednog člana suda. Ova dva člana će izabrati državljanina treće države koji će, uz odobrenje obje Strane ugovornice, biti imenovan za predsjednika suda. Predsjednik će biti imenovan u roku od četiri (4) meseca od datuma imenovanja ostala dva člana suda.
4. Ukoliko u roku određenom paragrafom 3 ovog člana neophodna imenovanja nijesu izvršena, bilo koja Strana ugovornica može, u odsustvu nekog drugog sporazuma, pozvati predsjednika Međunarodnog suda pravde da izvrši neophodna imenovanja. Ako je predsjednik državljanin bilo koje Strane ugovornice ili je spriječen da obavlja pomenutu funkciju, to imenovanje će izvršiti sledeći po funkciji član tog suda koji nije državljanin bilo koje Strane ugovornice ili nije na drugi način spriječen da obavlja pomenutu funkciju.
5. U skladu sa ostalim odredbama koje dogovore Strane ugovornice, sud će utvrditi svoja pravila i procedure.
6. Arbitražni sud donosiće odluke na osnovu ovog Sporazuma i u skladu sa međunarodnim pravom primjenjivim između Strana ugovornica. Sud će donositi svoje odluke većinom glasova.
7. Odluke suda su konačne i obavezujuće za obje Strane ugovornice.
8. Svaka Strana ugovornica će snositi troškove za svog člana tribunala i njegove reprezentacije u arbitražnom postupku; troškove predsjedavajućeg i preostale troškove podjednako snose Strane ugovornice.

ČLAN 10 **Povoljnije odredbe**

Ako domaće zakonodavstvo bilo koje Strane ugovornice ili obaveze prema međunarodnom zakonu koje trenutno postoje ili budu utvrđene nakon zaključivanja ovog Sporazuma između Strana ugovornica, osim onih iz ovog Sporazuma, sadrže odredbu, bilo opštu ili konkretnu, dajući ulaganjima ulagača druge Strane ugovornice tretman koji je povoljniji nego što je to predviđeno ovim Sporazumom, takva odredba će, u mjeri koja je povoljnija, imati prevagu nad ovim Sporazumom.

ČLAN 11 **Konsultacije**

Na zahtjev bilo koje Strane ugovornice, druga Strana ugovornica će odmah pristati na konsultacije radi rješavanja bilo kojeg spora između njih a u vezi ovog Sporazuma ili radi revidiranja bilo kojeg predmeta koji se tiče implementacije ili aplikacije ovog Sporazuma ili da prouče bilo koje drugo pitanje koje se može pojaviti u vezi sa Sporazumom. Ove konsultacije biće održane između kompetentnih institucija Strana ugovornica, dok će vrijeme i mjesto održavanja konsultacija biti dogovoreni diplomatskim putem između Strana ugovornica.

ČLAN 12 **Suštinski bezbjedonosni interesi**

1. U ovom Sporazumu, ništa se neće tumačiti kako bi spriječilo bilo koju Stranu ugovornicu od:
  - a) preduzimanja bilo koje radnje koju smatra neophodnim za zaštitu svojih suštinskih bezbjedonosnih interesa:
    - preduzetih u vrijeme rata ili oružanog sukoba ili u drugim vanrednim situacijama u toj Strani ugovornici ili u međunarodnim odnosima ili
    - vezanih za sprovođenje nacionalnih politika ili međunarodnih sporazuma, koje se odnose na sprječavanje širenja naoružanja;
  - b) preduzimanja bilo koje mjere u skladu sa svojim obavezama prema povelji Ujedinjenih nacija o održavanju međunarodnog mira i bezbjednosti;
  - c) preduzimanja bilo koje mjere neophodne za održavanje javnog reda kada postoji istinska i ozbiljna prijetnja fundamentalnim interesima društva;
  - d) preduzimanja bilo koje mjere vezane za platni bilans i finansijske poteškoće sa inostranstvom kao i za monetarnu politiku i politiku deviznog kursa.
2. Suštinski bezbjedonosni interesi Ugovornih strana mogu uključiti interese koji proizilaze iz članstva u carinskoj, ekonomskoj ili monetarnoj uniji, zajedničkom tržištu i zoni slobodne trgovine.

ČLAN 13 **Primjena Sporazuma**

Odredbe ovog Sporazuma primjenjivaće se na ulaganja izvršena od strane ulagača jedne Strane ugovornice, kako prije tako i nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma i biće primjenjive od dana stupanja na snagu ali se neće primjenjivati na bilo koji spor ili potraživanje u vezi ulaganja izvršenog prije stupanja na snagu ovog Sporazuma.

ČLAN 14
Aneksi i amandmani

Bilo koji aneks ili amandman ovog Sporazuma mogu biti sačinjeni uz obostrani pristanak Strana ugovornica. Ovi aneksi i amandmani mogu biti sastavljeni u formi odvojenih protokola čineći sastavni dio ovog Sporazuma i stupiće na snagu u skladu sa odredbama člana 15 ovog Sporazuma.

ČLAN 15
Stupanje na snagu, trajanje i raskid

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu tridesetog dana od dana prijema poslednjeg obavještenja Strana ugovornica, u pisanoj formi i diplomatskim kanalima, o ispunjenju neophodnih internih pravnih procedura za stupanje na snagu ovog Sporazuma.
2. Ovaj Sporazum ostaje na snazi tokom perioda od deset (10) godina i nastaviće da bude pravosnažan i poslije tog perioda na period od deset godina ukoliko jedna od Strana ugovornica ne obavijesti drugu Stranu ugovornicu, diplomatskim kanalima u pisanoj formi, dvanaest (12) mjeseci unaprijed o svojoj namjeri da raskine ovaj Sporazum.
3. U pogledu ulaganja izvršenih prije datuma prestanka važenja ovog Sporazuma, odredbe članova 1 do 14, ostaće pravosnažne tokom perioda od deset godina od dana raskida ovog Sporazuma.
4. Ovaj Sporazum prestaje da važi danom pristupanja jedne od Strana ugovornica Evropskoj uniji.

Potvrđujući gore navedeno, dolje potpisani predstavnici, ovlašćeni od svojih Vlada, zaključuju ovaj Sporazum.

Sačinjeno u _____, dana _____, u dva originalna primjerka, na crnogorskom, azerbejdžanskom i engleskom jeziku, pri čemu su sva tri teksta podjednako autentična. U slučaju bilo kojeg odstupanja u tumačenju, mjerodavna je verzija na engleskom jeziku.

VLADA CRNE GORE

_____

VLADA REPUBLIKE AZERBEJDŽANA

_____